

7. ปรับปรุงระบบการวัดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาให้สามารถสะท้อนจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

8. ปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์โดย

1) สร้างปัจจัยและโอกาสให้คนดี คนเก่ง เข้าสู่วิชาชีพครูอาจารย์

2) เร่งรัดให้มีการพัฒนาครูอาจารย์ และบุคลากรด้านการฝึกอบรมทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3) สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ โดยการสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ การยกย่องเกียรติคุณ ตลอดทั้งประเมินการสอนเพื่อนำไปประกอบการส่งเสริมความก้าวหน้าและสวัสดิการต่าง ๆ (รุ่ง แก้วแดง 2541, 40-42)

ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้ยึดความสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก คือ ยึดการพัฒนา “คน” ทั้งนี้ได้กล่าวถึงแนวคิดหรือกระบวนการพัฒนาการศึกษาว่าจำเป็นต้องปรับเพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งตามวิสัยทัศน์ที่พึงประสงค์ดังนี้

1) ให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในรูปแบบและวิธีการหลากหลายต่อไปได้ และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลข่าวสารและสังคมแห่งการเรียนรู้

การเรียนรู้ในยุคต่อไปจะต้องเป็นการเรียนตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ใช่การเรียนรู้แบบมีคนสอน คนสอนจะช่วยให้เพียงช่วงหนึ่งของชีวิต แต่ตลอดเวลาทั้งหมดของชีวิตจะต้องเรียนด้วยตนเอง

2) เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเรียนตามความต้องการของผู้เรียน ไม่ใช่เรียนตามความต้องการของครู ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือของทบวงมหาวิทยาลัย และให้โอกาสผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานแทนการจัดตามศักยภาพของผู้จัดหรือหน่วยงานที่จัด และตระหนักถึงสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย

3) มีรูปแบบการศึกษาที่ให้ทางออกและทางเลือกที่ดีแก่ทุกคน เพื่อสนองความต้องการความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนข้อจำกัดและคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล ไม่ใช่ถนัดอย่างหนึ่งแต่ต้องเรียนอีกอย่างหนึ่ง แม้ผู้เรียนจะมีทางเลือกในการศึกษามากขึ้น แต่ต้องเน้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้วิจารณญาณในการเลือกช่องทางที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ และวุฒิภาวะความเป็นมนุษย์มากกว่าการมุ่งได้วุฒิปริญญาบัตรเป็นสำคัญ

4) ระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการศึกษา ทุกส่วนของสังคมทั้งครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชน จะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกัน ในการจัดการศึกษาทุกชั้นตอน แทนการผลักภาระให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐอย่างเดียว แต่รัฐต้องมีเจตจำนงแน่วแน่ที่จะสนับสนุนการลงทุน และสร้างโอกาสให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลและความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยส่วนรวมด้วย

ถ้าจะทำความเข้าใจให้เป็นจริง เราจะต้องพยายามระดมทุกส่วนของสังคมมาเพื่อการศึกษาหรือ “ทุกคนเพื่อการศึกษา” (All for Education) ภายใต้นโยบายที่ว่า “การศึกษาสำหรับทุกคน” (Education for All) (รุ่ง แก้วแดง 2541, 49-51)

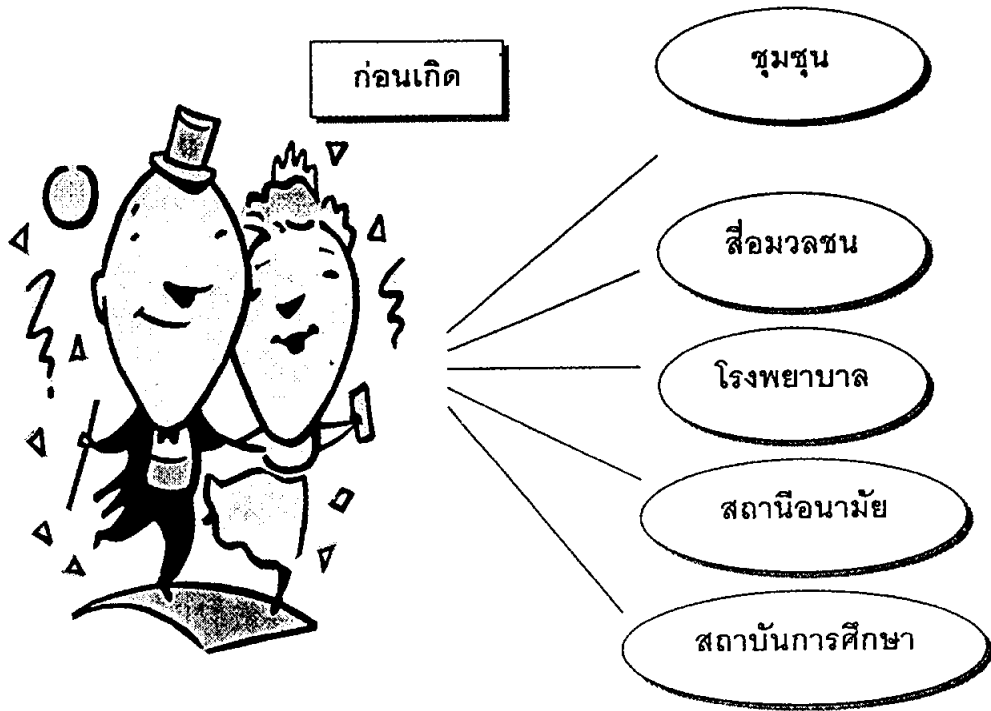
3.7 เส้นทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะแตกต่างกันตามลำดับ พัฒนาการของวัยต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อน เกิดจนถึงตาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การเรียนรู้ก่อนเกิด การเรียนรู้ในช่วงนี้ส่วนหนึ่งเป็นการเรียนรู้ของบุคคล ที่เป็นแม่ เกี่ยวกับการดูแลรักษาลูกในครรภ์ เนื้อหาความรู้ก็คือเรื่องอนามัย เรื่องโภชนาการ เรื่องการพัฒนาจิตใจ และการฝึกทักษะของลูกตั้งแต่อยู่ในครรภ์

ในปัจจุบันมีหลักฐานทางการแพทย์และจิตวิทยาที่พิสูจน์แน่นอนแล้วว่า เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาและสามารถที่จะเรียนได้ในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ดนตรี จริยธรรม บิดามารดาสามารถให้การศึกษาแก่ลูกได้ตั้งแต่ก่อนเกิด นับตั้งแต่การให้ฟัง ดนตรี การอ่านหนังสือให้ฟัง การเล่านิทานให้ฟัง การนับเลขให้ฟัง การพูดคุยและการสัมผัส กับลูก การให้การศึกษาที่เหมาะสมตั้งแต่ก่อนเกิดสามารถช่วยให้ลูกที่เกิดมามีอุปนิสัยดีและ เติบโตฉลาด เป็นพลเมืองที่คุณภาพ

การศึกษาาระยะก่อนเกิด

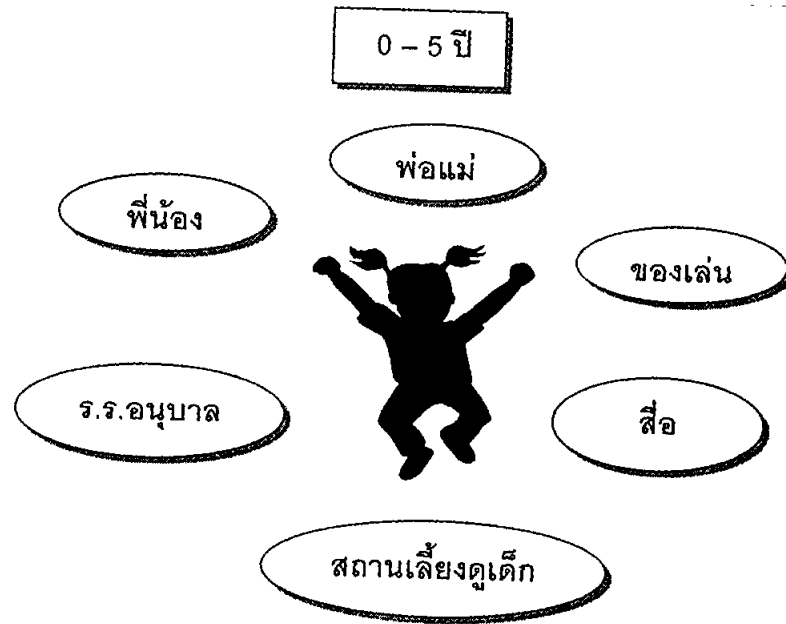

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับนี้ ต่อไปรัฐต้องจัดการศึกษาระยะก่อนเกิดโดยหน่วยงานทางการศึกษาร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย ชุมชน จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้ที่จะเป็นพ่อแม่ โดยมีแพทย์ พยาบาล และสื่อต่าง ๆ ให้ความรู้ในเรื่องการศึกษาก่อนเกิดอย่างจริงจังและเป็นระบบ

ระยะที่ 2 การเรียนรู้ช่วงวัย 0-5 ปี ถือได้ว่าเป็นวัยทองของการเรียนรู้ เพราะวัยนี้สมองจะเติบโตอย่างรวดเร็วดังได้กล่าวแล้ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับการกระตุ้นไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้ว จะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้ และวางพื้นฐานของการเรียน ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิวัติการศึกษาของวัยนี้ทำได้โดย รัฐจะต้องพัฒนาให้พ่อแม่ ครอบครัว สื่อมวลชน และสถานเลี้ยงดูเด็ก เป็นศูนย์การเรียนรู้และทำหน้าที่ในบทบาทครูไปด้วย ดังในแผนภูมิต่อไปนี้

การศึกษาในระยะวัย 0-5 ปี

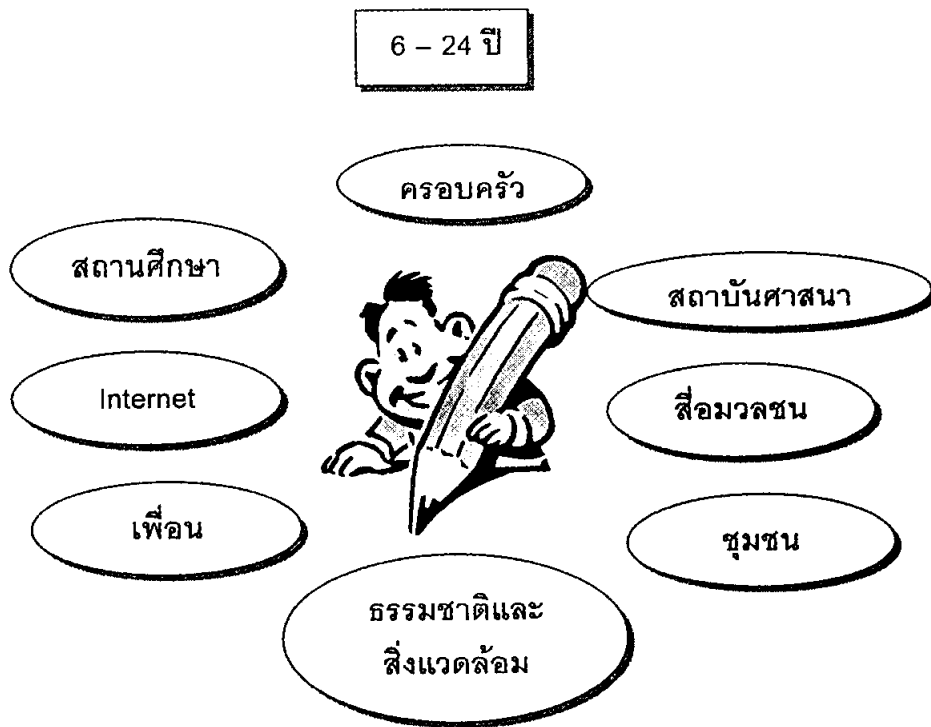
แหล่งของการเรียนรู้ในวัย 0-5 ปี ที่สำคัญที่สุดก็คือแม่พ่อและบุคคลในครอบครัว ในช่วงอายุประมาณเกือบ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มเรียนรู้จากสื่อสมัยใหม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้นการเตรียม การศึกษาสำหรับพ่อและแม่เพื่อจะให้เป็นครู จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด การศึกษาจะต้องผ่าน จากแม่ จากพ่อ จากครอบครัว ส่งไปสู่ตัวเด็ก แต่ที่ผ่านมารวมก่ละเลยไม่ให้ความสำคัญกับ การปลูกฝังทักษะที่จำเป็นแก่เด็กในช่วงวัยนี้ จึงเป็นที่น่าเสียดาย ดังคำกล่าวที่ว่า “กว่าจะถึง อนุบาลก็สายเสียแล้ว” ซึ่งให้เห็นว่าวัย 0-5 ปี เป็นวัยที่สามารถปลูกฝังทักษะต่าง ๆ ได้ครบ ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รวมทั้งการศึกษาเรื่องคุณธรรมและ จริยธรรม

ระยะที่ 3 การเรียนรู้ในช่วงอายุ 6-24 ปี ถือได้ว่าเป็นวัยเรียนในสถานศึกษา โดย เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนในช่วงนี้จะเป็น การเรียนเพื่อให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์

ตามหลักของจิตวิทยาพัฒนาการ การศึกษาคือการพัฒนาศักยภาพของคน คนมี ศักยภาพ มีพลัง อยากเรียนรู้ และมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สิ่งที่เราใส่เข้าไปใน กระบวนการเรียนทุกเรื่องนั้นจะต้องเป็นการกระตุ้น ต้องเป็นสิ่งเร้าที่จะให้ผู้เรียนทุกคนนั้นได้ ตอบสนอง ได้พัฒนาได้ฝึกทุกส่วนของประสาทและการเรียนนั้นก็จะต้องครบองค์ 4 อื่น

- 1) การพัฒนาทางด้านร่างกาย จะต้องฝึกให้สามารถพัฒนาได้ทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่
- 2) การพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือกระตุ้นสมองให้เติบโต ฝึกสมองให้คิดอยู่ตลอดเวลา
- 3) การพัฒนาทางด้านอารมณ์หรือทางด้านจิตใจ จะต้องฝึกเด็กให้สามารถเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ที่ไม่พึงปรารถนา ให้มีศรัทธาในศาสนา และฝึกปฏิบัติการกล่อมเกล่าจิตใจ
- 4) การพัฒนาทางด้านสังคม จะต้องฝึกเด็กให้เข้าใจกฎและกติกาสังคม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับสังคมได้

การศึกษาในวัยเรียน อายุ 6-24 ปี

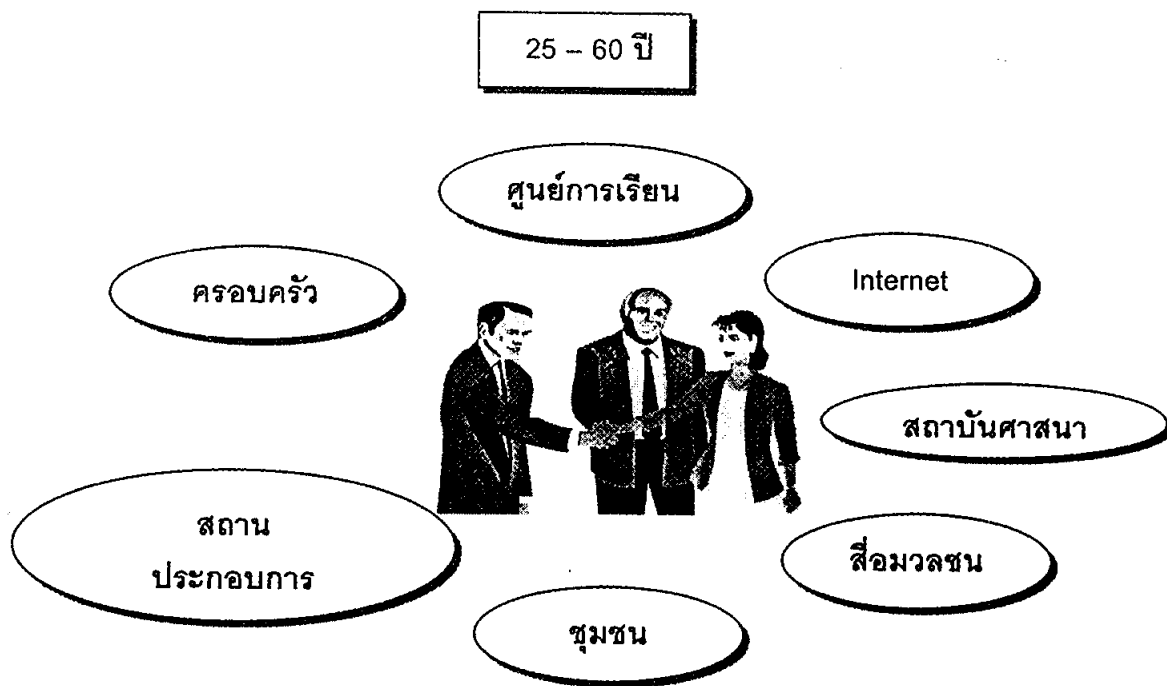
ถ้ายึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แล้วจัดสภาพภายนอกให้มากระตุ้นการพัฒนาทางด้านร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม เด็กก็จะพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น การเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องไม่เป็นการท่องจำ แต่เป็นการเข้าไปกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน นี้คือ หัวใจสำคัญของแนวคิดในเรื่องการศึกษาใหม่

แหล่งการเรียนรู้ของวัยเรียนนี้จะอยู่ที่สถานศึกษาเป็นหลักแต่การเรียนรู้ที่จะต้องส่งเสริมให้มีมากขึ้นก็คือ การเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเรียนรู้จากเพื่อนเรียนด้วยกัน ฉะนั้น การศึกษาจะต้องมีความหลากหลายสื่อต่าง ๆ จะเริ่มมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น

ระยะที่ 4 การเรียนรู้ช่วงวัยทำงาน (อายุระหว่าง 25-60 ปี) คนวัยทำงานจะเริ่มเรียนรู้จากสื่อการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าเรียนจากสถานศึกษา และจะมีการเรียนรู้จากสถานประกอบการ เรียนจากเพื่อนร่วมงาน เรียนจากสื่อมวลชน เรียนจากเทคโนโลยีสารสนเทศ เรียนจากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติมากขึ้น

เนื่องจากวัยนี้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่ทำงานหรือสถานประกอบการ ฉะนั้น จึงเป็นภาระหน้าที่ของนายจ้างที่จะต้องพัฒนาให้ความรู้หรือการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอยู่เสมอ ซึ่งนอกจากจะทำให้คนขององค์กรได้พัฒนาแล้วยังจะนำมาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นด้วย จึงเป็นประโยชน์ต่อองค์กรโดยรวม

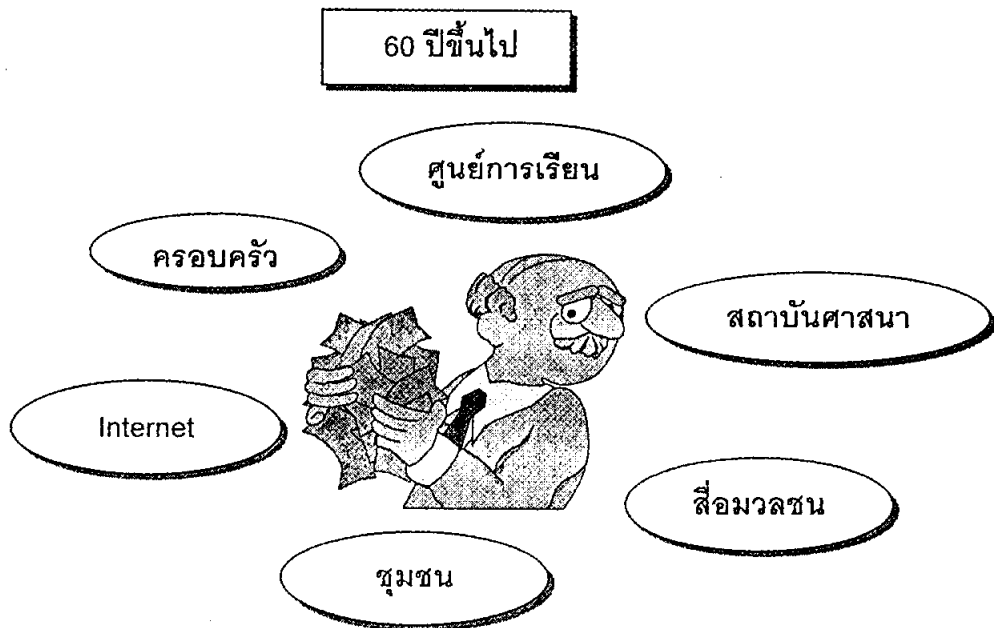
การศึกษาในวัยทำงาน

ระยะที่ 5 การเรียนรู้ในช่วงวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) คนสูงอายุสามารถเรียนรู้ได้มากมายหลายอย่าง โดยผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เช่น กีฬาสำหรับผู้สูงอายุ การดูแลสุขภาพอนามัยให้ตนเอง ดนตรี ศิลปะหัตถกรรม กิจกรรมอาสาสมัคร การท่องเที่ยวอย่างอนุรักษ์ ฯลฯ

คนสูงอายุบางคนยังสามารถค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาการเพื่อแสดงออกในรูปการบรรยาย และการเขียน รวมทั้งเป็นกรรมการมูลนิธิ ชมรม สมาคมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ประโยชน์ให้สังคมได้อีกมาก

การศึกษาในวัยสูงอายุ

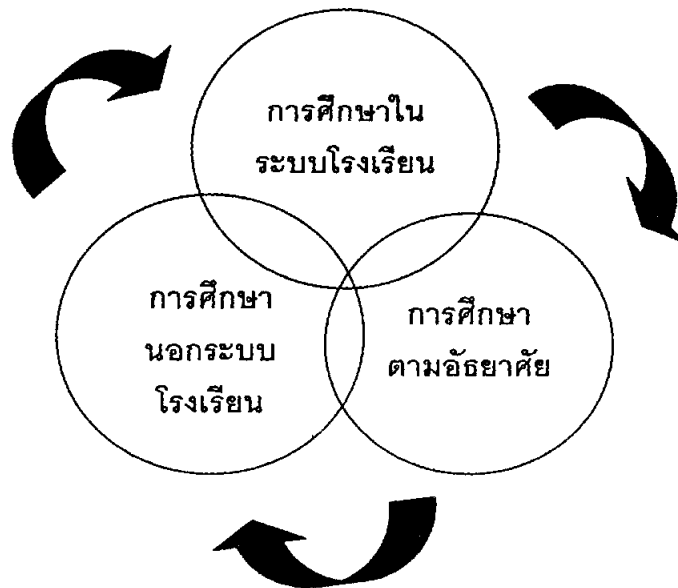

จะเห็นได้ว่าผู้เรียนในวัยต่าง ๆ มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และความต้องการในการเรียนรู้แตกต่างกันตามลำดับแห่งวัย การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก และจัดรูปแบบเนื้อหาการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละวัย

การศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาระบบใดระบบหนึ่งใน 3 ระบบของการศึกษา คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งจัดขึ้นสำหรับเด็กในวัยเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ที่ไม่อยู่ในวัยเรียนหรืออยู่ในวัยเรียนแต่ไม่สามารถที่จะเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการศึกษาที่ทุกคนสามารถจะเรียนรู้ได้ตลอดเวลา จากสื่อมวลชน สิ่งแวดล้อม สังคม ฯลฯ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด และการเรียนรู้ก็เป็นกิจกรรมที่ทำให้ตลอดชีวิต ถ้าเรานำแนวความคิดสองส่วนคือ “ความสำคัญของคน” กับ “ศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” มาบูรณาการเข้าด้วยกัน จะช่วยปฏิวัติแนวความคิดเรื่องการจัดการศึกษาของประเทศเราได้

รูปแบบการศึกษตลอดชีวิต

ผู้เรียนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือผู้ที่เรียนด้วยตนเอง

ระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นและให้ความสำคัญกับรูปแบบการเรียนเฉพาะในระบบโรงเรียน หรือแม้กระทั่งการเรียนนอกระบบโรงเรียนเราก็ยังเน้นเรื่องการเข้าฟังครูบรรยายและเข้าห้องสอบ ในขณะที่การเรียนตามอัธยาศัยซึ่งเป็นการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองนั้นยังไม่ได้รับความสำคัญเท่าใดนัก

ควรที่จะต้องทำความเข้าใจให้คนไทยทุกคนยอมรับว่า การศึกษาในอนาคตไม่ใช่การศึกษาในโรงเรียน ไม่ใช่การศึกษานอกโรงเรียน แต่คือการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการศึกษาที่สำคัญที่สุดเป็นการเรียนที่ตอบสนองความต้องการของตนเองมากที่สุด

หากเราศึกษาพุทธประวัติ จะพบความจริงว่าในยุคที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงศึกษาหาทางพ้นทุกข์นั้น ทรงเรียนกับพระอาจารย์ฤาษี ซึ่งก็เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการเรียนเท่านั้น แต่ในที่สุดพระองค์ก็ทรงพบว่าการศึกษากับพระฤาษีนั้นไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของพระองค์ พระองค์ทรงต้องการสิ่งที่ยิ่งใหญ่เหนือกว่าที่พระอาจารย์ฤาษีสอน จึงเสด็จออกไป

ทรงบำเพ็ญเพียรด้วยพระองค์เองจนทรงค้นพบสัจธรรมอันยิ่งใหญ่ วิธีการศึกษาของพระองค์ก็คือ “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” และยังทรงสอนด้วยว่าไม่ให้เชื่อ เพราะได้ยินได้ฟังมา แต่ให้เชื่อเมื่อปฏิบัติแล้วพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง

การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของระบบการศึกษาไทยในอนาคตก็คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (รุ่ง แก้วแดง 2541, 79-88)

3.8 แบบฝึกทักษะ

ทดสอบการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้

รูปแบบการประเมินผู้เรียนก่อนเรียน เรื่อง การเรียนรู้วินัยในชีวิต (ตัวอย่าง)

แบบสอบถามความรู้อันพื้นฐาน ทักษะพื้นฐาน และความสนใจในการเรียน

ชื่อ-สกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้วินัยในชีวิต

ตอนที่ 2 ทักษะพื้นฐานทางสังคม

ตอนที่ 3 ความสนใจที่จะเรียนเนื้อหา

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้วินัยในชีวิต

คำชี้แจง ให้พิจารณาข้อความในแต่ละรายการว่า ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ ถ้าเห็นว่า ถูกให้เขียนเครื่องหมาย (✓) ถ้าเห็นว่าผิดให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ในช่อง ความคิดเห็นที่อยู่ทางขวามือของแต่ละรายการ

รายการ	ความคิดเห็น
1. วินัย คือ ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติ ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม	
2. การจัดหลักสูตรให้มีการศึกษาอบรมคุณธรรม จริยธรรม ควรทำ ในวัยเด็กเท่านั้น	
3. ชุมชนและสังคมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเยาวชน	
4. วินัยของชีวิตสร้างขึ้นได้เพียงการบอกกล่าวให้ความรู้	
5. การกำหนดให้มีการศึกษาอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ควรจัด ให้มีตั้งแต่วัยเด็ก และต่อเนื่องจนจบการศึกษา	
6. จริยธรรมเป็นตัวที่ก่อให้เกิดวินัยของชีวิต	
7. วินัยของชีวิต ต้องผ่านการฝึกฝนโดยการปฏิบัติเป็นกระบวนการ อย่างต่อเนื่อง	
8. สถาบันการศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาวินัย และ จริยธรรมของคนในสังคม	
9. ในระดับจุลภาค หมายถึง คนในสังคมเข้ามามีส่วนในการสร้างเสริม คุณธรรม จริยธรรมให้แก่เยาวชน	
10. มาตรการทางกฎหมาย มีส่วนเอื้ออำนวยต่อการสร้างวินัยในสังคม ให้ดีงามได้	

ตอนที่ 2 การประเมินทักษะและพื้นฐานทางสังคม แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาพฤติกรรมต่อไปนี้ว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นในการอยู่ร่วมกันของสังคม โดยให้เขียนเครื่องหมาย (✓) ถ้าเห็นว่าพฤติกรรมสำคัญ และเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ถ้าเห็นว่าไม่ใช่พฤติกรรมที่สำคัญในช่องความคิดเห็น

พฤติกรรมทางสังคม	ความคิดเห็น
1. การร่วมมือ	
2. การมีส่วนร่วม	
3. การยึดมั่นในความคิดของตน	
4. การทำตามข้อตกลง	
5. การมุ่งแข่งขัน	
6. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	
7. การรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	
8. การประหยัดและอดออม	
9. การเป็นคนมีเหตุผล	
10. การเป็นคนขยันหมั่นเพียร	

ตอนที่ 3 ความสนใจที่จะเรียนในเนื้อหา แบบวัดความสนใจที่จะเรียนในเนื้อหา เรื่องการเรียนรู้วินัยในชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละรายการ แล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างท้ายรายการ ที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

รายการ	ระดับความรู้สึก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันอยากเรียนเรื่องการเรียนรู้วินัยในชีวิต					
2. ฉันอยากรู้ว่าการมีวินัยนั้นเป็นอย่างไร					
3. ฉันชอบที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของการมีวินัย					
4. ฉันอยากเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีในสังคม					
5. ฉันชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้ที่มีวินัยในสังคม					
6. ฉันอยากจะมีวิธีที่จะศึกษาเรียนรู้วินัยในชีวิตอย่างไร					
7. ฉันอยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างวินัยในชีวิตว่าเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง					
8. ฉันอยากทราบว่าวินัยหมายถึงอะไร					
9. ฉันอยากมีส่วนร่วมรับรู้ในการสร้างวินัยในตนเองของสังคมไทย					
10. ฉันอยากให้คนไทยทุกคนได้สนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การมีวินัยในชีวิต					

แบบฝึกทักษะการปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา

นิยาม

การปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา หมายถึง การมีศรัทธา และยึดถือปฏิบัติในแบบแผนความประพฤติที่ตั้งอยู่ในความดีงาม และหลักธรรมของศาสนา ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

1. ไม่เบียดเบียน ทำอันตรายต่อคนหรือสัตว์
2. ความมีเมตตากรุณา
3. ไม่เห็นแก่ตัว มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรู้จักเสียสละ
4. ไม่พูดปด ไม่มุขง ไม่พูดจาหยาบค้าย ไม่พูดจาเหลวไหล
5. เว้นสิ่งเสพติด มีสติสัมปชัญญะ
6. มีความสะอาด และเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว

เครื่องมือ

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองของผู้เรียน
แบบประเมินการปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา

ชื่อ-สกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติของตนเองตามรายการต่อไปนี้ และให้เขียนเครื่องหมาย (✓) ในระดับที่ตรงกับการปฏิบัติตนของตนเอง

ตัวอย่าง	น้อยที่สุด ← ————— → มากที่สุด
นักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน	----- ✓ -----
จากตัวอย่าง แสดงว่า นักเรียนได้ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ในระดับที่เกือบจะอยู่ในระดับมากที่สุด	

นักเรียนได้ปฏิบัติตนตามรายการต่อไปนี้ในระดับใด

รายการปฏิบัติ

น้อยที่สุด ← → มากที่สุด

1. เบียดเบียน/ทำอันตรายผู้อื่น/รังแกผู้อื่น	-----
2. ช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอ/ด้อยกว่าตนเอง (เด็ก/คนชรา)	-----
3. เบียดเบียน/ทำอันตรายสัตว์	-----
4. ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน/การเรียน	-----
5. พุดโกหก	-----
6. พุดจาพยายคาย	-----
7. ไม่ปฏิบัติตนให้พ่อแม่/ผู้ปกครองทุกขใจ	-----
8. ช่วยเหลือทำงานครูในชั้นเรียน	-----
9. สูบบุหรี่/เสพของมึนเมา	-----
10. หยิบเอาของผู้อื่นโดยไม่บอกเจ้าของ	-----
11. ปฏิบัติตามที่ได้พูดหรือสัญญาไว้กับผู้อื่น	-----
12. ช่วยเหลืองานในครอบครัว	-----

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- _____. 2543. ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- _____. ม.ป.ป. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543. ปันสมองของชาติ : ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- โกวิท ประวาทพฤษย์. 2542. พัฒนาการศึกษาแท้. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2539. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร จำกัด.
- _____. 2541. สรุปรายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา” วันที่ 7-8 สิงหาคม.
- _____. 2542. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน.
- _____. 2542. รายงานการสัมมนาเรื่อง “การวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาไทย” กรุงเทพฯ : กลุ่มงานยุทธศาสตร์และการวางแผนปฏิรูปการศึกษา
- _____. 2543. ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. ม.ป.ท. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ : หจก. เม็ดทรายพรินติ้ง.
- จารุพงศ์ เรืองสุวรรณ. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2544. “ปฏิรูปการศึกษาไทยสู่ “KBE” ผู้นำประเทศจริงใจแค่ไหน?” ข่าวสด. 5 มกราคม.

- ประเวศ วะสี. 2538. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา.
- ..... 2541. ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดจากความหายนะ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดสี-สฤษดิ์วงศ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2539. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. 2541. ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วิทยากร เชียงกุล. 2542. รายงานสภาวะการศึกษาไทย : วิกฤตและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ. 2543. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตประกอบอาชีพ. กรุงเทพฯ : พี. ที. พริ้น.
- Internet. www.onec.go.th
-

